

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิกของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ เขตการศึกษา 5 ในเรื่องสัมพันธภาพระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์กับครูคณิตศาสตร์ กระบวนการของการนิเทศแบบคลินิก ได้แก่ การประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวิธีการประชุม การประชุมนิเทศและการประชุมวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เทศ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิกของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์

ตัวอย่างประชากรและประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง จากจังหวัด 6 จังหวัด ในเขตการศึกษา 5 คือจังหวัดกาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม และสุพรรณบุรี ได้จำนวนตัวอย่างประชากรครูโรงเรียนขนาดใหญ่ 125 คน จำนวนประชากรครูโรงเรียนขนาดกลาง 114 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็นของครูคณิตศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิกของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจเพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านพิจารณาแก้ไขตามความเหมาะสมของเนื้อหาตลอดจนภาษาที่ใช้ แล้วส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากรและประชากร นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิม เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

1. ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความคิดเห็นเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์กับครูคณิตศาสตร์มีสัมพันธภาพมาก ยกเว้นในข้อที่ว่า หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ช่วยแก้ปัญหาส่วนตัวให้แก่ครูคณิตศาสตร์มีสัมพันธภาพน้อย

2. ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความคิด เห็นว่า การปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิคตามกระบวนการของการนิเทศแบบคลินิค ในด้านการประชุมปรึกษา ก่อนการสังเกตการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวิธีการประชุม การ ประชุมนิเทศและการประชุมวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เทศ หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติ น้อย ยกเว้นการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิคตามกระบวนการของการนิเทศแบบคลินิค ในด้านการ ประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตการสอน ในข้อที่ว่า หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ร่วมกับครูคณิตศาสตร์ ในการวางแผนปฏิบัติงานระยะยาวและหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ร่วมกับครูคณิตศาสตร์พิจารณา หาแนวทางในการประเมินผล หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมี การปฏิบัติมาก และการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิคตามกระบวนการของการนิเทศแบบคลินิค ในด้าน การประชุมนิเทศ ในข้อที่ว่า หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ยอมรับฟังความคิดเห็นในระหว่างประชุม หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางมีการปฏิบัติมาก

3. การปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิคของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยม ศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง เขตการศึกษา 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่ง เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาด กลางมีความคิด เห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์กับครูคณิตศาสตร์มีสัมพันธภาพมาก ทั้งนี้อาจ เป็น เพราะว่าเป็น หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์จะต้องเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความใกล้ชิด คุ้น เคยกับ ครูคณิตศาสตร์มากที่สุด มีน้ำใจและเอื้อเฟื้อ ยอมรับฟังความคิดเห็น เอาใจใส่และให้กำลังใจแก่ครู คณิตศาสตร์ ให้ความเป็นกันเอง ให้ความร่วมมือและให้อิสระในการทำงานแก่ครูคณิตศาสตร์ มีหน้าที่ คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษา คอยชี้แนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้เสียสละและเป็นที่ยอม รับนับถือของครูคณิตศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติของหัวหน้าหมวดวิชาที่กรมสามัญศึกษา (2509 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) พิมพ์พรหม เคหะเจริญ (2509 : 29) สมศรี ช่างนก (2513 : 138) และ จันทน์ อโศกยานนท์ (2522 : 76-77) ที่กล่าวว่า "หัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้มีความยุติธรรมและ ซันติธรรม เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถปกครองผู้ร่วมงานได้ เป็นผู้มีความประพฤติ เป็นตัวอย่าง ที่ดีทางระเบียบวินัย เป็นผู้มีใจจุมรับผิดชอบค่องาน เต็มใจอุทิศเวลาเพื่อราชการและประโยชน์-

ส่วนรวม และเป็นผู้แม่นยำ หมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ และมีความริเริ่มดี" ส่วนผลการวิจัยที่พบว่าครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความคิดเห็นว่า หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ช่วยแก้ปัญหาส่วนตัวให้แก่ครูคณิตศาสตร์มีสัมพันธภาพน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ตระหนักถึงบทบาทที่ว่า หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์กับครูคณิตศาสตร์มีสัมพันธในฐานะ ผู้ร่วมวิชาชีพอันเป็นความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันด้วยความจริงใจ และอยู่ในฐานะเท่าเทียมกัน มีความผูกมัดซึ่งกันและกัน ด้วยจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดคือ การเพิ่มผลประสิทธิภาพการเรียนของนักเรียนในชั้น ที่อาศัยการปรับปรุงการสอนของครู โดยไม่ทำให้ครูสูญเสียอิสรภาพและเอกลักษณ์ของตนเอง และไม่เกี่ยวข้องในเรื่องส่วนตัว ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการนิเทศแบบคลินิก ซึ่งนิพนธ์ ไทยพานิช (2529 : 68) กล่าวว่า "เป้าหมายของการนิเทศแบบคลินิก ไม่ใช่ตัวครู แต่อยู่ที่พฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียน โดยที่ไม่ต้องกล่าวหรือแตะต้องในเรื่องส่วนตัวหรือล่วงล้ำชีวิตส่วนตัว เพื่อที่จะมีส่วนร่วมในกระบวนการของการนิเทศแบบคลินิก"

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความคิดเห็นว่า การปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิกตามกระบวนการของการนิเทศแบบคลินิก ในด้านการประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวิธีการประชุม การประชุมนิเทศและการประชุมวิเคราะห์พฤติกรรมการนิเทศ หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูคณิตศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศแบบคลินิกอย่างแท้จริง ตลอดจนไม่มีความศรัทธาคือหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์และไม่เห็นความจำเป็นของการจัดการนิเทศแบบคลินิก หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ขาดการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิกตามกระบวนการของการนิเทศแบบคลินิกอย่างค่องเคื่อง ทำให้หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์และครูคณิตศาสตร์ไม่มีความเต็มใจและไม่ยินดีที่จะอุทิศเวลาให้แก่กันและกัน ในการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิก โดยเฉพาะการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิกตามกระบวนการของการนิเทศแบบคลินิกในด้านการประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตการสอน ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญมากในกระบวนการของการนิเทศแบบคลินิก เพราะเป็นขั้นตอนแรกในวัฏจักรของการนิเทศแบบคลินิก ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากผลของการประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตการสอนนั้นมีผลกระทบต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในขั้นตอนต่อ ๆ ไปในวัฏจักรของการนิเทศแบบคลินิก ดังนั้น เมื่อการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิกตามกระบวนการของการนิเทศแบบคลินิกในด้านการประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตการสอน หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติน้อย การปฏิบัติงานนิเทศ

แบบคลินิก ในด้านการสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวิธีการประชุม การประชุม นิเทศและการประชุมวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เทศ หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติน้อย ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ จอห์น ที ลัฟเวลล์และคิมบอล ไวลส์ (John T. Lovell and Kimball Wiles, 1983 : 181-182) เกี่ยวกับอุปสรรคในการส่งเสริมการนิเทศแบบ คลินิกในโรงเรียนว่า "ในการส่งเสริมการนิเทศแบบคลินิคนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นิเทศและ ครูจะต้องมีเวลาและให้เวลาซึ่งกันและกันอย่างเพียงพอ ที่จะร่วมมือร่วมใจกันลงมือปฏิบัติกิจกรรม หลาย ๆ อย่างที่มีความต่อเนื่อง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญมาก การนิเทศแบบคลินิคต้องใช้เวลา มาก สำหรับการประชุมปรึกษาหารือก่อนการสังเกตการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลและ กำหนดวิธีการประชุม การประชุมนิเทศและการประชุมวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์เทศ เพื่อให้ข้อมูล บ้อนกลับและการแก้ไขปรับปรุงหลักการ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ และการนิเทศแบบคลินิคนั้น ต้อง กระทำอย่างรอบคอบ ใช้ความคิดอย่างลึกซึ้ง ครูและผู้นิเทศนั้นจะต้องทำงานร่วมกันไปในช่วงระยะ เวลาที่นาน เพียงพอที่จะเห็นความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น"

ส่วนผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิคตามกระบวนการของการนิเทศแบบ คลินิกในด้านการประชุมปรึกษาหารือก่อนการสังเกตการสอน ในรายละเอียดที่ว่า หัวหน้าหมวดวิชาคณิต ศาสตร์ร่วมกับครูคณิตศาสตร์ในการวางแผนปฏิบัติงานระยะยาวและหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ร่วม กับครูคณิตศาสตร์ที่พิจารณาหาแนวทางในการประเมินผล และการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิคตาม กระบวนการของการนิเทศแบบคลินิค ในด้านการประชุมนิเทศ ในรายละเอียดที่ว่า หัวหน้าหมวดวิชา คณิตศาสตร์ยอมรับทั้งความคิดเห็นในระหว่างประชุม หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยม ศึกษาขนาดกลางมีการปฏิบัติมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หัวหน้าหมวดวิชาฐานะเป็นผู้นำและ เป็นผู้ ที่รับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียนรองจากผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จึงจำเป็นต้องปฏิบัติงาน ทางด้านวิชาการ เพื่อเป็นการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในโรงเรียน มัธยมศึกษา ซึ่งการร่วมมือกับครูในหมวดวิชาในการวางแผนปฏิบัติงานระยะยาวและการร่วมมือกับครู ในหมวดวิชาพิจารณาหาแนวทางในการประเมินผล เป็นหน้าที่สำคัญของหัวหน้าหมวดวิชาและหัวหน้า หมวดวิชาสามารถปฏิบัติได้คุณภาพ เป็นผลดี นอกจากนี้ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง มีจำนวนไม่มากนักทำให้หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์สามารถปฏิบัติตามหน้าที่ได้ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สมทรง ภัทรชาคร (2514 : 72-78) ที่พบว่า การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาที่ ได้คุณภาพเป็นผลดีคือการวัดผลและการประเมินผล งานวิจัยของ ประยุทธ์ กุญสาคร (2517 :

78-85) ที่พบว่า งานที่หัวหน้าหมวดวิชาส่วนใหญ่ทำร่วมกับผู้อื่นคือ งานวัดผลและประเมินผล และงานวิจัยของ จันทน์ อโศกยานนท์ (2522 : 31-35) ที่พบว่า บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของหัวหน้าหมวดวิชาคือ การเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็น เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง- มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์กับครูคณิตศาสตร์มีสัมพันธภาพมากแต่การปฏิบัติงาน- นิเทศแบบคลินิกของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติน้อย ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากในการจัดการนิเทศแบบคลินิคนั้น ถือว่าสัมพันธภาพในการทำงานร่วมกันมีความสำคัญคือความสำเร็จในการดำเนินการนิเทศแบบคลินิคทุกขั้นตอน เมื่อผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์กับครูคณิตศาสตร์มีสัมพันธภาพกันมาก การปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิคของหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์ก็น่าจะมีการปฏิบัติมากด้วย แต่ในทางปฏิบัติที่พบไม่ได้เป็นเช่นนั้นซึ่งเป็นที่น่าสนใจที่ควรจะได้มีการ- ศึกษาค้นคว้าต่อไป

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิคของหัวหน้าหมวดวิชาคณิต- ศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลาง เขตการศึกษา 5 แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความแตกต่างกันในด้านปริมาณครูคณิตศาสตร์ และประสบการณ์ในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ของครูคณิตศาสตร์ การนิเทศแบบคลินิคเป็นกระบวนการสำหรับการสังเกต การสอนในห้องเรียนที่มีการดำเนินการอย่างมีระบบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียน การสอนของครู โดยครูและผู้นิเทศร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการวางแผนการสอน การสังเกตการ สอนและการประเมินแนวการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ครูสามารถนิเทศตนเองได้ในที่สุด การนิเทศแบบคลินิคมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยและ เป็นการนิเทศที่ยึดครูเป็นศูนย์กลางมีการดำเนินการดำเนินงานกับครูเป็นรายบุคคล ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูเกี่ยวกับความปรารถนาในวิชาชีพของเขา ซึ่งลักษณะดังกล่าว ถ้ามีความแตกต่างกันในเรื่องปริมาณครู การดำเนินงานกับครูเป็นรายบุคคลย่อมกระทำได้ทั่วถึงแตกต่างกัน และถ้าครูมี ประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกันย่อมมีความต้องการการปรับปรุงการสอนหรือเปลี่ยนแปลงการ สอนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ โดยอาศัยคำแนะนำและข้อมูลย้อนกลับจากการนิเทศแบบคลินิค

แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่และขนาดกลางมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานนิเทศแบบคลินิก หัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์มีการปฏิบัติคล้ายกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวภา เขาวนซ์ลากร (2525 : 83-113) ที่พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา ด้านการวางแผนการจัดการนิเทศการศึกษาและเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และงานวิจัยของ สมิต วงศ์แสงดา (2527 : 77-83) ที่พบว่า ครูคณิตศาสตร์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศการสอนเกี่ยวกับเรื่อง จุดประสงค์ของหมวดวิชาและรายวิชา เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การประชุมชี้แจงเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหา เทคนิคการใช้สื่อการสอนในการฝึกฝนและทบทวนบทเรียนของผู้เรียน การสร้างแบบทดสอบที่วัดพฤติกรรมด้านสติปัญญาและการแนะนำส่งเสริมให้ครูผู้สอนทำการวิเคราะห์แบบทดสอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำหรับผู้บริหาร

- 1) ควรวางนโยบายเกี่ยวกับการจัดการนิเทศในโรงเรียนอย่างชัดเจน
- 2) ควรให้การสนับสนุนและติดตามผลการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างค้ำเนื่อง
- 3) ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับการนิเทศ

2. สำหรับหัวหน้าหมวดวิชาคณิตศาสตร์

- 1) ควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิก เพื่อจะได้จัดการนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ควรศึกษาอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการแปลความหมายของพฤติกรรมการสอนของผู้รับการนิเทศ
- 3) ควรสนใจฝึกปฏิบัตินิเทศแบบคลินิคอย่างค้ำเนื่อง

3. สำหรับครุศึกษาศาสตร์

- 1) ควรสนใจศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศแบบคลินิกและให้ความร่วมมือกับทางหมวดวิชา
- 2) ควรให้โอกาสแก่หัวหน้าหมวดวิชาในการนิเทศแบบคลินิก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการวิจัยเรื่อง "ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศแบบคลินิกในโรงเรียนมัธยมศึกษา"
2. ควรมีการวิจัยเรื่อง "รูปแบบในการจัดการนิเทศแบบคลินิกในโรงเรียนมัธยมศึกษา"
3. ควรมีการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความพร้อมในการจัดการนิเทศแบบคลินิกในโรงเรียนมัธยมศึกษา"